

ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ ШУМАРСТВА

Шуме Републике Српске

а . д . СОКОЛАЦ

ШГ “Бирач“ Власеница
Шумска управа Зворник

***ИЗВЈЕШТАЈ О ИЗВРШЕЊУ ПРОИЗВОДНО
ФИНАНСИЈСКОГ ПЛАНА
ЗА ПЕРИОД 01.01.2019-31.12.2019***

Власеница, мај 2020.

САДРЖАЈ:

Увод

1. Шумско-узгојни радови
2. Заштита шума и шумског земљишта
 - 2.1. Шумске штете
 - 2.2. Шумски пожари
 - 2.3. Заштита шума од поткорњака
 - 2.4. Заштита од губара
3. Производња и реализација шумских дрвних сортимената
 - 3.1. Сјеча и израда шумских дрвних сортимената
 - 3.2. Извоз шумских дрвних сортимената
 - 3.3. Отпрема шумских дрвних сортимената
4. Сортиментна реализација шумских дрвних сортимената
 - Продаја
5. Стање залиха недовршене производње и готових производа
6. Уређивање шума
7. Сертификација шума
8. Радна снага
9. Инвестициона улагања
10. Финансијски резултати пословања
 - 10.1. Биланс успјеха
 - Приходи
 - Расходи
 - 11.2. Биланс стања
11. Закључак

1. УВОД

Шумско привредно подручје Власеничко формирано је 1961. године, и дато је на газдовање шумско-привредном предузећу «Бирач» Власеница. Шумско газдинство «Бирач» организацијски се састоји од шумских управа које обухватају подручја општина и то:

1. Шумска управа «Власеница» која газдује шумама општине Власеница
укупне површине 10.061ha
2. Шумска управа «Шековићи» која газдује шумама општине Шековићи
укупне површине 12.125 ha
3. Шумска управа «Зворник» која газдује шумама општина Зворник и
Осмаци укупне површине 7.708 ha

Производно-финансијски план за 2019. годину је, у складу са Статутом Јавног предузећа шумарства "Шуме Републике Српске" а.д. Соколац, усвојила Влада РС (у функцији скупштине Предузећа) 25.05.2019. године, а на приједлог Надзорног одбора Предузећа. Урађен је на основу "Смјерница", односно заједничких елемената за израду Производно-финансијског плана, заснованим на законским прописима, одредбама шумскопривредне основе, годишњим планом газдовања и пројектима за извођење.

Шума је сложена биљна заједница или биогеоценоза (екосистем) шумског дрвећа које утиче једно на друго, као и на средину у којој се налазе. Основни дијелови шуме као екосистема су земљиште, ваздух, шумска животна заједница и геолошка подлога. Шуме су најважнији копнени екосистеми. У њима, поред дрвећа живи много других врста биљака, животиња, гљива и микроорганизама. Сложеност шума се огледа у њиховој израженој спратовности и разноврсној међусобној повезаности свих чланова животне заједнице. Значај шума, богатство и различитост врста које су у њима садржане најбоље одсликава податак да оне садрже преко 50% свјетског биодиверзитета. При томе није мањи ни допринос шума у хетерогености предјела, формирању земљишта, контроли поплава, ерозије земљишта, задржавању и пречишћавању вода, производњи кисеоника, и сл. По обиму и улози у животној средини, шуме имају велики значај. Оне су фактор стабилности климатских елемената и појава, те представљају стабилизатор климе са великим утицајем на цијелу сферу и стабилност свих екосистема. Шуме су главни регулатор односа кисеоника и угљен-диоксида у ваздуху и учествују у пречишћавању загађеног ваздуха. Заштитна функција шума огледа се и кроз спречавање ерозије, клизишта и забаривања земљишта, а нарочито у спречавању еолске ерозије. Шума је станиште бројним врстама биљака и животиња чији опстанак и развој у значајној мјери зависе од очувања шуме. Шуме са својом производном, заштитном и рекреативном функцијом, представљају незамјењив природни ресурс. То су и бројним факторима угрожени екосистеми који су од изузетног значаја за очување биљног и животињског свијета и укупно стање животне средине. Свјетски дан шума (21. март) установљен је како би се нагласила неопходност мудрог управљања шумама и њиховог одрживог коришћења, управо због њихове вишеструке значајне улоге за човјека, и за опстанак Планете у цјелини. Свјетски дан шума се више деценија обиљежава широм свијета.

Обиљежавање Свјетског дана шума покренула је Генерална скупштина европске конфедерације пољопривреде још 1971. године, када је Организација УН за храну и пољопривреду – FAO, прихватила ову иницијативу, сматрајући да ће се тиме допринијети јачању увјерења најшире јавности о значају шума и њеној вриједности и улози за човјека – заштитној, производној и рекреативној. Одрживо газдовање шумама подразумева управљање и коришћење шума и шумског земљишта на такав начин и у таквом степену, да се очува биодиверзитет, а продуктивност, обнављање, виталност и потенцијал шума да буду на нивоу којим би се задовољиле одговарајуће еколошке, економске и социјалне потребе и данашње и будућих генерација како на локалном тако и на националном нивоу, а да се при томе не угрозе и оштете неки други екосистеми (MCPFE, Helsinki, 1993). Стратегијом развоја шумарства (2011-2021) дефинисано је 7 принципа развоја сектора шумарства:

1. Интегрално екосистемско планирање мултифункционалности шумских екосистема;
2. Повећање површине шума, производности и квалитета залихе и прираста;
3. Оптимално коришћење укупних потенцијала шумских екосистема у складу са потребама друштва;
4. Усаглашеност, поштивање и примјена домаћег и међународног законодавства;
5. Одрживо коришћење укупних шумских ресурса уз заштиту животне средине и очување биодиверзитета;
6. Очување и побољшање здравственог стања шума;
7. Побољшање квалитета образовања, обуке, информација, ангажовања кадрова и научно-истраживачког рада.

Своју дјелатност на узгоју, заштити, искоришћавању шума и осталих шумских производа, ЈПШ "Шуме Републике Српске" ШГ „Бирач“ Власеница остварује у шумама следећих карактеристика, на основу података из катастра шума који је урађен на дан 31.12.2018. године:

Категорија шума	ШГ „Бирач“ Власеница				
	Површина ha	Дрвна залиха		Запремински прираст	
		По ha	На цијелој површини	По ha	На цијелој површини
Високе шуме с природном обновом	15861.79	275,36	4714245	7,09	121359
Високе деградиране шуме	1250.80	220,17	236680	5,03	5406
Шумске културе	2401.88	187,14	492107	9,90	26035
Изданацке шуме	3951.15	138,00	640999	4,61	21407
Површ. подесне за пош. и гадовање	1105.56				
Површ. неподес. за пош. и газдовање	2019.67				
Узурпације	779.92				
Миниране површине	2536.63				
Укупно:	29907.40				

Категорија шума	ШУ-а „Зворник“				
	Површина ха	Дрвна залиха		Запремински прираст	
		По ха	На цијелој површини	По ха	На цијелој површини
Општина Зворник					
Високе шуме с природном обновом	1.005,35	239,00	240.268	6,10	6.133
Високе деградиране шуме	220,64	191,03	42.151	4,63	1.022
Шумске културе	663,86	163,32	102.083	7,96	4.975
Изданацке шуме	1.709,47	115,52	197.478	4,49	7.676
Површ. подесне за пош. и гадовање	253,20				
Површ. неподес. за пош. и газдовање	528,31	155,83	69.500	5,09	2.270
Узурпације	48,09				
Миниране површине	591,17				
Укупно:	5020,09				
Општина Осмаџи					
Високе шуме с природном обновом	1.105,55	274,00	302.922	6,49	7.673
Високе деградиране шуме	127,99	117,96	15.098	3,25	416
Шумске културе	47,31	253,10	11.973	12,47	590
Изданацке шуме	662,14	167,39	110.843	4,75	3.145
Површ. подесне за пош. и гадовање	401,95				
Површ. неподес. за пош. и газдовање	6,23				
Узурпације	23,49				
Миниране површине	313,45				
Укупно:	2687,18				

1. ШУМСКО - УЗГОЈНИ РАДОВИ

Шума као један од најзначајнијих природних ресурса има огроман значај за друштво и економију државе уопште. Осим што осигурава сировину за индустрију и обезбјеђује различите облике биомасе за производњу енергије, обезбјеђује бројна радна мјеста, пружа простор за одмор и рекреацију, чува природна станишта, одржава режиме вода и њихове природне циклусе, позитивно утиче на климу и сл. те је унапређење вриједности основних функција шуме:

- еколошка,
- економска,
- социјална и
- културно-историјска, темељни задатак у газдовању шумама.

Газдинство наведене вриједности шуме настоји очувати и унаприједити активностима које проводи у газдовању шумама, што подразумева одржавање и унапређење дугорочног здравља и диверзитета шумских система. У циљу одржања континуитета прихода и продукције, посвећује се посебна пажња обнављању-узгајању шума. Приоритет је природна обнова шумских састојина, а површине које немају услове за природну обнову обнављају се вјештачким путем. Са становишта биодиверзитета води се рачуна о очувању мјешовитости врста, а у оним шумским комплексима гдје је она нарушена настоји се да се вјештачком обновом тежи да се она поново успостави. То се прије свега односи на чисте четинарске састојине у које треба пошумљавањем уносити лишћаре (идеалан однос заступљености врста би био 70:30 у корист четинара), како би се сачувала производна способност земљишта. Да би се новоподигнуте културе одржале и узгојиле до узгојног облика шуме, потребно је много стручног рада и материјалних средстава.

Динамика извођења шумско-узгојних радова у 2019.години утврђена је уобичајеним омјером 30:70% на прољетну и јесењу сезону извођења радова на новом пошумљавању и попуњавању, док се главнина радова његе и чишћења шумских култура обавља у љетним мјесецима. На приложеним табелама приказани су подаци о оствареним укупним шумско узгојним радовима по врстама радова, категорији шума и по општинским подручјима у 2019.години у односу на план годишњих радова биолошке обнове шума проистеклих из обавезе по шумско привредним основама и планом за 2019.годину.

Улагања у шумско-узгојне радове просте репродукције извршена су са 41 % у односу на план. Посматрано по појединим радовима наводимо следеће:

- Пошумљавање садњом садница као најскупљи и најважнији сегмент шумско-узгојних радова, је планирано на површини од 4.10 ha, а пошумљено је 13.49 ha или 329 %.
- Попуњавање култура насталих садњом и сјетвом извршено је са 1320%.
- Чишћење шумских култура је извршено 65 %
- Прореде су извршене са 48% у односу на план
- Њега шумских састојина са 0 %

Планирани шумскоузгојни радови у оквиру просте репродукције законска су обавеза и морају се у потпуности извршити, ако се не изврше у цјелости, неизвршени радови се преносе у наредну годину и морају се извршити у току наредне године. Газдинство је дужно да обезбиједи финансијска средства за просту репродукцију шума,

а обезбјеђују се из оствареног укупног прихода, с тим да издвојена средства не могу бити мања од 10% вриједности продате дрвне масе (шумских сортимената) према тржишним цијенама, франко утоварено на камионском путу у текућој години. Неутрошена средства за просту репродукцију, користе се за проширену репродукцију шума.

Табела.1

ШГ «Бирач»	Планирано			Остварено			%
	ха	Ком	КМ	ха	ком	КМ	
Проста репродукција							
Пошумљавање	4,10	10250	18780	13,49	33720	51060	329
Попуњавање култура	0,60	1500	2750	7,92	19800	26080	1320
Чишћење	18,74	-	26960	13,14	-	14840	70
Прореде	547,70	-	478850	264,61	-	231346	48
Њега шум.састојина	142,34	-	54340	-	-	-	-
Припрема земљишта за природно подмлађивање	18,95	-	17390	-	-	-	--
Укупно:	732.43	11750	599070	299.16	53520	323326	41

Када су у питању радови који се финансирају из проширене репродукције односно улагања у високе деградиране шуме, изданаке шуме и голети способне за пошумљавање, обим ових радова је незадовољавајући, јер је извршено 22 % од планираних улагања, добрим дијелом из разлога недостатка потребних финансијских средстава која су прикупљена по основу издвајања средстава за унапређење шума (надокнада за унапређење општекорисних функција шума) по Закону о шумама чланови 87. 88. и 91.

Табела 2.

Проширена репродукција	Планирано			Остварено			%
	ха	Ком	КМ	ха	ком	КМ	
Пошумљавање	-	-	-	6,20	15500	27640	
Попуњавање култура	4,08	10200	18690	4,08	10200	16720	100
Чишћење	23,50		33820	14,00		14130	60
Прореде	84,35		80490				
Мелиорације							
Свеукупно:	111,93	10200	133000	24,28	25700	58490	22

Од укупно 31.69 ха пошумљених површина 21,41 ха се односи на просту, а 10,28 ха на проширену репродукцију. Засађено је укупно 79.220 садница од планираних 21.950 садница или 361%. Укупна вриједност извршених шумскоузгојних радова је 380.516 КМ. Подбачај се десио код чишћења и прореда. Чишћење шумских култура се није могло извршити у планираном обиму због недостатка радне снаге, јер нам Управа не дозвољава да ангажујемо повремену радну снагу која би извршила ове радове због лошег финансијског стања, а наши радници који би могли извршити те радове ангажовани на пословима дознаке и примања ШДС-а. Подбачај код плана за прореде

се десио због тога што извођачи радова нису на вријеме извршили уговорене радове на искоришћавању шума у одјелима гдје су биле планиране прореде.

Када је у питању ШУ-а «Зворник» шумско-узгојни радови су извршени са 102%, и то 97% у оквиру просте и 229% у оквиру проширене репродукције. Засађено је укупно 18.300 садница на површини од 7,32 ха. Укупна вриједност извршених шумскоузгојних радова у 2019 години износи 87.310КМ. У 2018. години извршење шумскоузгојних радова у ШУ-и «Зворник» је било 103%, засађено је укупно 19.200 садница а укупна вриједност шумскоузгојних радова је била 136.548,21 КМ.

Табела 3.

ШУ-а „Зворник“	Планирано у 2019.г.			Остварено у 2019.г.			%
	ха	Ком	КМ	ха	ком	КМ	
Проста репродукција							
Пошумљавање	0,50	1250	2.090	0,50	1250	2090	100
Попуњавање култура	0,60	1500	2.240	0,60	1500	2.240	100
Чишћење	3,32		7.390	3,32		7.390	100
Прореде	94,02		45.680	94,02		45.680	100
Њега шум.састојина							
Припрема земљишта за природно подмлађивање	3,00		4.170	-		-	-
укупно:	101,44	2.750	61.570	98,44	2.750	57.400	97
Проширена репродукција							
Пошумљавање	-	-	-	5,20	13.000	23.120	
Попуњавање култура	1,02	2.550	3.760	1,02	2550	3.760	100
Чишћење	3,00		3.030	3,00		3.030	100
Прореде							
Њега шум.састојина							
Припрема земљишта за природно подмлађивање							
укупно:	4,02	2.550	6.790	9,22	15.550	29.910	229
Свеукупно	105,46	5.300	68.360	107,66	18.300	87.310	102

Када су у питању шумско-узгојни радови у ШУ-и «Зворник» извршени у 2018. години, као што се види из табеле 4, радови су и у оквиру просте и проширене репродукције на задовољавајућем нивоу.

Табела 4.

ШУ-а «Зворник»	Планирано 2018.г.			Остварено у 2018.г.			%
	ha	Ком	КМ	ha	ком	КМ	
Проста репродукција							
Пошумљавање	0,50	1250	2377,23	0,5	1250	2377,23	100
Попуњавање култура	0,37	925	1158,80	0,37	925	1158,80	100
Чишћење	2,00		2419,72	2,00		2419,20	100
Прореде	145,84		90845,22	145,84		90845,22	100
Припрема земљишта за прир. подмлађивање	5,00		4173,01	5,00		4173,01	100
Укупно:	154,04	2175	100973,98	154,04	2175	100973,98	100
Прош. репродукција	Планирано 2018.г.			Остварено у 2018.г.			%
	ha	Ком	КМ	ha	ком	КМ	
Пошумљавање	1,50	3750	6064,00	6,81	17025	31871,62	454
Попуњавање култура							
Чишћење	6,54		6702,61	6,54		3702,61	100
Прореде							
Укупно:	8,04	3750	12766,61	13,35	17025	35574,23	166
Свеукупно	162,08	5.925	113.740,59	167,39	19.200	136.548,21	103

2. ЗАШТИТА ШУМА И ШУМСКОГ ЗЕМЉИШТА

Значај чувања и заштите шума и шумског земљишта није потребно посебно истицати. Поред привредног и економског значаја, далеко је већи значај који шуме пружају кроз своје општекорисне функције, а које се огледају у утицају шума на остваривање повољног режима вода, спречавање ерозије земљишта, повећање квалитета питке воде, производњу кисеоника, стварање повољних услова за туризам, рекреацију и друге користи. Због тога послови на заштити шума од бесправних сјеча и бесправног присвајања шума и шумског земљишта, од пожара, биљних болести, штетних инсеката и од штетног дјеловања дивљачи и стоке, заслужују посебну пажњу и траже сталну мобилност и одговорност у њиховом извршавању.

С циљем очувања и унапрјеђења шумског екосистема са свим његовим вриједностима, у 2019. години су се проводиле све прописане мјере и активности из области интегралне заштите шума. На очувању здравственог стања шума активности се огледају у превентивним и репресивним мјерама борбе против инсеката и биљних болести уз свакодневни надзор над здравственим стањем шума и заштитом шума и шумског земљишта од пожара, протуправног присвајања, крађе, бесправне сјече и сл.

У циљу очувања здравственог стања шума а на основу података прикупљених са терена за веће количине случајних ужитака по одјелима, у мјесецу фебруару 2019.године расписан је тендер за набавку услуга на санацији случајног ужитка, а за мање количине до 100 м³ по одјелу, санација се обављала путем малопродаје.

Трошкови заштите шума у 2019. години износили су укупно 449002,00 КМ. По структури тај износ чине следећи трошкови:

- Чување шума (чуварска служба) 447166,00 КМ (21 чувара шума)
- Заштита шума од инсеката 1836,00 КМ.

Дакле материјални трошкови су износили 56836КМ и личне зараде 392166КМ.

Трошкови заштите шума у 2019. години у ШУ-и «Зворник» износили су укупно 149.667КМ. По структури тај износ чине следећи трошкови:

- **Чување шума (чуварска служба) 149055 КМ (чувара шума)**
- **Заштита шума од инсеката 612,00 КМ.**

Дакле материјални трошкови су износили 18.945,00КМ и личне зараде 130722,00КМ.

2.1. Шумске штете

Једна од мјера заштите шума је заштита шума од човјека тј. од бесправних сјеча и бесправног промета ШДС-а.

Причињене штете у 2019. години су у количини од 869,50 m³ или 91.616,20 КМ од чега бесправна сјеча са отуђивањем ШДС-а 798.89 m³ или 82.766,33 КМ; бесправна сјеча без отуђивања ШДС-а 64,42 m³ или 4.286,47 КМ и шумске крађе готових ШДС-а 6,19 m³ или 1.244,60 КМ, док вриједност осталих штета износи 3.338,70 КМ. Причињене штете у 2019. години су за 9% мање од штета причињених у претходној години.

Табела 2.1.1.

Врста шумске штете	ШГ «Бирач»		ШУ «Зворник»	
	Укупно евидентирана шумска штета		Укупно евидентирана шумска штета	
	m ³	КМ	m ³	КМ
Бесправна сјеча са отуђивањем ШДС-а	798,89	82766,33	305	22196,00
Бесправна сјеча без отуђивањем ШДС-а	64,42	4286,47	11	343,00
Шумске крађе готових ШДС-а	6,19	1224,70		
Остале штете		3338,70		
Укупно:	805,08	91616,20		
	64,42		346	22.539,00

У току 2019. године поднесено је укупно 138 пријава за шумске штете, од тога 23 кривичних и 115 прекршајних пријава у вриједности од 61.497,14. У току периода ријешено је 2 прекршајне и 40 кривичних пријава и наплаћено је 4979,35 КМ.

Табела 2.1.2.

Врста шумске штете	ШГ «Бирач»								
	Поднесено пријава				У поступку		ријешено		наплаћено
	Број		m ³	КМ					КМ
	кр	пр			кр	пр	кр	пр	
Бесправна сјеча са отуђивањем ШДС-а	19	87	494,39	52647,27	17	60	2	40	4.374,35
Бесправна сјеча без отуђивањем ШДС-а		9	64,42	4.286,47		9			
Шумске крађе готових ШДС-а	4	1	6,19	1.224,70	4				
Остале штете		18		3.338,70		10			605,00
Укупно:	23	115	500,58	61.497,14	21	79	2	40	4.979,35
			64,42						

Табела 2.1.3.

Врста шумске штете	ШУ-а «Зворник»								
	Поднесено пријава				У поступку		ријешено		наплаћено
	Број		m³	КМ	кр	пр	кр	пр	КМ
	кр	пр							
Бесправна сјеча са отуђивањем ШДС-а	5	39	186	13712,00	3	20	2	19	2.204,00
Бесправна сјеча без отуђивањем ШДС-а		3	11	343,00		3			
Шумске крађе готових ШДС-а									
Остале штете									
Укупно:	5	42	197	14055,00	3	23	2	19	2.204,00

Анализирајући реализацију кривичних и прекршајних поступака по наведеним пријавама констатује се као и ранијих година да су изречене санкције од стране надлежних Судова према осуђеним лицима благе и истима се не постиже сврха кажњавања. Основни разлози за спору наплативост матаријалне штете на шуми и шумском земљишту за раније пресуде су:

- слабо имовинско стање осуђених лица, због чега се извршне исправе кроз извршне поступке отежано проведе;
- избјегавање осуђених лица да прикажу стварну имовину;
- немогућност да се кроз јавне продаје у извршном поступку продају предмети извршења;
- миграције (промјена адреса) и одласци осуђених лица у друге државе;
- недовољна и неадекватна кадровска попуњеност на овим пословима.

Из горе наведених података видљиво је да је заштита шума од бесправних сјеча и даље велики проблем газдинства, тако да се намеће општи закључак да се овом сегменту заштите шума треба посветити још већа пажња. Све ово захтјева да се у контексту заштите од бесправних сјеча, бесправног присвајања готових шумских дрвних сортимената и бесправног промета шумских дрвних сортимената у шумском газдинству предузимају конкретније мјере заштите у сарадњи са МУП-ом и шумарском инспекцијом, путем појачаних контрола промета, како би се смањило бесправано отуђивање шуме и такве штете свеле на најмању могућу мјеру.

2.2. Шумски пожари

Заштита шума од пожара као сегмент интегралне заштите шума, у извјештајном периоду је извршавана према предвиђеним активностима и мјерама из Плана заштите од пожара за 2019.годину. Посебна пажња посвећена је превентивним мјерама заштите. Према Програму мјера и активности на заштити шума и у складу са Оперативним планом заштите од пожара и гашења истих у току 2019. године предузимане су следеће мјере:

- На видним мјестима покрај путева, н ивицама шума постављене су табле са натписима забране ложења ватре и заштите шума од пожара;
- У временским периодима критичним за појаву пожара организована је осматрачка служба чији припадници су морали да врше непрекидно осматрање са доминантних ката;
- Формирана је интервентна јединица за гашење пожара хитно по његовом откривању.
- Извршено је редовно сервисирање противпожарних апарата као и контрола и попуна противпожарних пунктова неопходним средствима.

У 2019. години је евидентирано 10 шумских пожара на површини од 47,20 ха. Сви пожари су приземног карактера. На укупно опожареној површини Физиолошки је оштећено 120 m³ дрне масе а тотално је уништено 10 m³дрвне масе. Вријдност директне штете од пожара износи 213.950,00 КМ, а трошкови гашења су износили 2.791,20 КМ.

Шумски пожари	Врста пожара	Број пожара	Површина шума захваћена пожаром	Физиол. оштећена дрвна маса	Тотално уништена дрвна маса	Директна штета	Трошков и гашења пожара
			ha	m ³	m ³	КМ	КМ
ШГ «Бирач» 2019	приземни	10	47,20	120	10	213950,00	2791,20
ШГ «Бирач» 2018	приземни	3	16,90	832	45	28702,72	2238,50
ШУ «Зворник» 2019.година	приземни	5	10,20			3.600,00	821,32
ШУ «Зворник» 2018.година	-	-	-	-	-	-	-

Са аспекта противпожарне заштите срећна околност је да су сви пожари били приземног карактера, тако да су материјалне штете, иако огромне, много мање него што би биле да је било високих пожара.

И даље је главни узрок шумских пожара антропогене природе (пожари су највећим дијелом иницирани чишћењем и спаљивањем отпада са приватних имања, одакле се ватра ширила на шумска подручја и група људи који због рекреације бораве у шуми), што само по себи свједочи да је свијест грађана по питању опасности и штетног дјеловања шумских пожара и даље на ниском нивоу. Да би дошло до смањења ове елементарне непогоде у будућности, потребно је да шира друштвена заједница предузме како превентивне, тако и репресивне мјере на елиминисању ове опасности.

У склопу превентивних мјера наше Предузеће врши медијску активност у којој се упозорава на штете које пожари проузрокују.

2.3. Заштита шума од поткорњака

Заштита шума од биљних болести и штеточина врши се у складу са законским прописима и годишњим Планом рада. Заштита шума од поткорњака базира се на :

- успостављању шумског реда,
- контроли здравственог стања састојина гдје су видљиви симптоми напада,
- санитарним сјечама,
- контроли угрожених састојина помоћу феромонских клопки.
- мониторингу здравственог стања састојина

Мониторинг здравственог стања шумских састојина по питању пренамножења поткорњака се врши помоћу феромонских препарата. Укупно су постављене 70 клопке у шумском газдинству од чега је највише екотрапових, поред којих се још употребљавају тајсон и цјевасте клопке. Феромонски препарати за јелу и бор су у почетним фазама примјене, док је мониторинг здравственог стања смрчевих састојина путем феромона у примјени већ петнаестак година.

Видно је да су шумске састојине четинара у доброј мјери девитализоване због чега се примјењују ригорозније мјере на санацији случајних ужитака. Мјеста на којима се уоче појаве сушења смо у протеклој години санирали кроз сјече случајних ужитака. Појава сушења стабала јеле је новина у односу на претходне године и њен разлог би могло да буде превелико отварање склопа тих састојина, те је у наредном периоду потребно обратити пажњу на дознаку стабала у тим састојинама.

2.4. Заштита од губара

Губар (*Lymantria dispar* L) је аутохтона најопаснија полифагна штеточина наших шума и воћњака. На простору Балканског полуострва има оптималне животне услове, због чега се популација губара повремено јавља у великом броју, односно настају периоди градације или велике бројности. Контрола бројности губара рађена је на сталним огледним плохама, а у складу с „Упутством о контроли бројности губара“, које је донио Шумарски факултет у Бањој Луци. Упутством о контроли бројности губара прописано је да се бројност популације утврђује на сталним огледним површинама (сваке године на истим површинама) величине 25 x 25 m, бројањем јајних легала. Добијена нумеричка бројност губара на огледним плохама се рачунским путем рачуна на цијелу површину. На бази броја јајних легала по хектару дефинисани су интезитети напада:

- слаб напад од 0 - 10,
- средњи напад од 11-100,
- јак од 101-500 легала и
- врло јак преко 500 легала.

3. ПРОИЗВОДЊА И РЕАЛИЗАЦИЈА ШУМСКИХ ДРВНИХ СОРТИМЕНАТА

Производња шумских дрвних сортимената је најважнији дио наше дјелатности са економског и организационог становишта, без које нема претпоставки за било каква улагања у остале дјелатности, испуњавање обавеза по основу Закона о шумама, односно биолошку репродукцију, уређење и унапређење шума, заштиту шума, инвестициона улагања и сва друга улагања која захтијевају одређена финансијска средства.

Висина планираног обима сјеча и производње ШДС-а одређена је Смјерницама за израду Производно-финансијског плана за плански период до висине просјечног годишњег етата по важећој шумскопривредној основи (појединачно за сваку категорију шума).

У табеларним прегледима од 2. до 6. овог извјештаја приказани су планирани и остварени подаци извршења физичког обима производње по врстама сјеча и фазама рада натурално по шумским управама, затим збирно за газдинство у нето дрвној маси.

3.1. Сјеча и израда шумских дрвних сортимената

Подлогу за израду Плана сјече и производње ШДС-а чине: шумскопривредна основа, утврђени обим сјечиве дрвне масе у Смијерницама за израду Производнофинансијског плана за планску годину, извођачки пројекти за планиране шумске одјеле који су израђени на основу методике за израду пројеката, користећи јединствене норме радова у шумарству и калкулације цијена коштања радног дана, средстава рада и остала потребна документација.

Табела 3.1.1.

Шумска управа	Извршена сјеча у 2018.г.	Планирана сјеча у 2019.г.	Извршена сјеча у 2019.г.	3/1	3/2
	m ³	m ³	m ³	%	%
	1	2	3		
„Власеница“	37.367	43675	40795	109	93
„Шековићи“	24.512	25305	22046	89	87
„Зворник“	8.905	20847	5929	66	28
Укупно:	70784	89827	68769	97	77

У табели 3.1.1. је приказан план и реализација сјече у 2019 и 2018 години по ШУ-ама и збирно за ШГ-о. План је већи од плана који предвиђа ШПО-а јер су се преносили нереализовани одјели из предходних година. План по ШПО-и за газдинство је око 69.000 m³ а за ШУ-у «Зворник» (општина Зворник 6000 и општина Осмац 5300) 11300, тако да је газдинство извршило план 100% у односу на ШПО-у а ШУ-а «Зворник» са 52%. у 2018. години је био и пребачен за 1 %. Највећи проблем реализације сјече у односу на план је иначе у ШУ-и «Зворник» а посебно у општини Зворник.

Разлог за то је недостатак извођача радова а и што не постоји интересовање постојећих извођача експлоатационих радова за рад у тој управи. У 2019 години смо успјели уговорити 8000^{m³} радова у Сопотнику са извођачем који није имао капацитета да изврши уговорене радове у уговореним количинама и незавршене одјеле смо пренијели у план за 2020 годину. Са извођачем уговорених радова смо се договорили да радове заврши у 2020 години, и надамо се да ће их завршити јер је повећао капацитет трактора за извоз ШДС-а које ће усмјерити на радове у Сопотник и што је Управа предузећа увела новину да се извођачима радова наплати изгубљена добит за неизвршене радове у Уговором предвиђеним роковима. Почетком 2020 године смо са извођачем «Бор тим» из Хан Пијеска уговорили један одјел у шумском комплексу «Спреча» са нето дрвном масом од 4500 ^{m³}, који ће сигурно бити завршени у току 2020. године јер се ради о врло озбиљном извођачу који све своје уговорене радове извршава на вријеме. У преговору смо са «19. децембром», такође јако озбиљан извођач, да прихвати да изврши сјечу и извоз у одјелу 39 у Сопотнику. С обзиром на горе наведено надамо се да ће ситуација по извршењу плана у ШУ-и «Зворник» бити много боља у односу на предходну годину.

Табела 3.1.2.

Назив сортиментa		Извршена сјеча у 2018.г.	Планирана сјеча у 2019.г.		Извршена сјеча у 2019.г.	3/1	3/2
		m ³	m ³		m ³	%	%
ШГ «Бирач»		1	2	%	3	%	
ЧЕТИНА	Трупци	7787	5017	51	6174	53	80
	ТТ стубови	25	340	3	5		20
	Рудно дрво	1984	1884	19	2329	19	118
	Целулозно дрво	3960	2670	27	3294	28	84
	Укупно:	12925	9911	11	11802	21	92
ЛИШЋАРИ	Трупци	19251	25376	32	19698	35	103
	Храст	980	164		99		11
	Јавор	399	981	1	928	2	233
	Остали лиш.	507	1003	1	346	1	69
	Целулозно др.	10496	15696	20	13757	23	131
	Огревно дрво	25395	36696	46	22139	39	88
	Укупно:	57028	79916	89	56967	83	100
	Свеукупно:	70784	89827		68769		98

Табела 3.1.3.

Назив сортимента		Извршена сјеча у 2018.г.	Планирана сјеча у 2019.г.		Извршена сјеча у 2019.г.	3/1	3/2
		m ³	m ³		m ³	%	%
ШУ-а «Зворник»		1	2	%	3	%	
ЧЕТИНА	Трупци	1	32	41	189	55	189
	ТТ стубови		5	6			0
	Рудно дрво	29	21	27	31	9	107
	Целулозно дрво	76	20	26	124	36	164
	Укупно:	106	78		344	6	441
ЛИШЋАРИ	Трупци	Буква	1965	6360	30	1069	20
		Храст	2	3		1	
		Јавор	9	9		4	
		Остали лиш.	39	360	1	118	2
	Целулозно др.		1568	3958	20	1060	19
	Огревно дрво		5216	10079	49	3333	59
	Укупно:		8799	20769	100	5585	94
	Свеукупно:		8905	20847		5929	67
							28

Један од основних разлога због кога се етат не реализује на цијелој површини шумскопривредних подручја а посебно у ШУ-и Зворник је што извођачи експлоатационих радова неће да се јављају на тендере за одјеле у ШУ-и «Зворник» јер је ниска отвореност шума. Ниска отвореност шума има за посљедицу повећање транспортних дистанци у фази примицања и привлачења израђених дрвних сортимената, те с тим у вези, повећање трошкова транспорта и обима штета изазваних примјеном механизације. Остали разлози су: земљишта су доста дубока и у вријеме кишних периода радове је немогуће изводити; приступачност одјелима само преко приватних посједа а са приватницима се јако тешко договорити око накнаде за коришћење њихових посједа за извоз и лагровање израђених ШДС-а.

Сјеча у 2019. години је остварена са 77 % у односу на план, с тим да је сјеча четинара остварена са 119%, а сјеча лишћара са 71 %. Сјеча четинара је изнад планираног из разлога сто је дошло до појаве извјесне количине случајних ужитака, која није била предвиђена планом.

У табелама 3.1.2 и 3.1.3. је приказана је реализација сјече по сортиментној структури у односу на план укупно за газдинство и за ШУ-у «Зворник». Остварено је веће учешће у већини дрвних сортимената односу на укупну количину у односу на план. Остварено је мање учешће огревног дрвета за 6%, јер је остварено веће учешће целулозног дрвета на рачун огревног за 3%, и трупца лишћара на рачун целулозног дрвета за 3%.

Табела 3.1.4.

	Извршена сјеча m ³	Трошкови извршене сјече KM	Трошкови извршене сјече KM/m ³
1	2	3	4
ШГ»Бирач»			
2019.година	62364	670838	10,76
2018. година	64011	647024	10,11
ШУ»Зворник»			
2019.година	5929	53.846	9,09
2018. година	8905	69.562	7,82

У 2019.години остварена је просјечна цијена сјече на нивоу газдинства 10,76 KM/m³, што је за 0,65 KM више у односу на 2018.годину. Разлог за повећање просјечне цијене сјече што су у процесу надметања извођачи више обарали цијене сјече него у 2019. години.

Сјеча шумских дрвних сортимената из редовне сјече је 93 % из високих шума са природном обновом, а остатак из осталих категорија шума и укупно износи 60.034 m³ од чега је 15% четинара и 85% лишћара, док код ванредних сјеча 56% је из високих шума са природном обновом, 3 % из високих деградираних шума, 25% из шумских култура и 16 % из изданаčkih шума. Укупна нето маса добијена од ванредних сјеча је 8.735 m³, од тога 33 % ШДС-а четинара и 67 % ШДС-алишћара.

3.2. Извоз шумских дрвних сортимената

Извоз шумских дрвних сортимената је остварен са 75 % у односу на план. Највећу реализацију има ШУ-а «Власеница», јер извођење радова врше најквалитетнији извођачи експлоатационих радова. Извоз је за 7,20% мањи у односу на 2018.годину, а разлог је доста повољнији услови за извоз у 2018. години.

Табела 3.2.1.

Шумска управа	Извршен извоз у 2018.г.	Планиран извоз у 2019.г.	Извршен извоз у 2019.г.	3/1	3/2
	m ³	m ³	m ³	%	%
	1	2	3		
„Власеница“	37.499	40675	40113	106	99
„Шековићи“	21296	23305	18632	87	80
„Зворник“	7616	17847	2933	38	16
Укупно:	66411	81827	61678	92	75

Табела 3.2.2.

	Извршен довоз ШДС-а m ³	Трошкови извршеног довоза ШДС-а КМ	Трошкови извршеног довоза КМ/m ³
1	2	3	4
ШГ»Бирач»			
2019.година	61.678	1.116.962	18,11
2018. година	66.411	1.220.917	18,38
ШУ»Зворник»			
2019.година	2933	66.262	22,60
2018. година	7616	140.733	18,48

У 2019.години остварена је просјечна цијена довоза 18,11 КМ/m³, што је за 0,27 КМ мање у односу на 2018.годину.

3.3. Отпрема шумских дрвних сортимената

Отпрема шумских дрвних сортимената је остварена са 76 % у односу на план. Највећу реализацију има ШУ-а «Власеница», јер извођење радова врше најквалитетнији извођачи експлоатационих радова. Отпрема је за 7,20% мања у односу на 2018.годину.

Табела 3.3.1.

Шумска управа	Извршен извоз у 2018.г.	Планиран извоз у 2019.г.	Извршен извоз у 2019.г.	3/1	3/2
	m ³	m ³	m ³	%	%
	1	2	3		
„Власеница“	39.668	43675	41570	105	95
„Шековићи“	24.066	25305	21194	88	84
„Зворник“	10.505	20847	5128	48	24
Укупно:	74239	89827	67892	91	76

Компарацијом података из табеле 3.3.2.са претходним периодом, примјетан је пад заступљености обловине четинара у укупно реализованој маси четинара у односу на претходни упоредни период. Обловина пласирана дрвопрерађивачким капацитетима учествује са 56 % (претходне године 56%), а планирано учешће ових сортимената је 53%.

Код лишћара обловина за индустријску прераду (трупци) учествује са 36% и у односу на претходну годину биљежи повећање (учешће трупаца је износило 34%), а учешће огревног дрвета је 45% (планирани односи су 34% трупци и 66% целулозно и огревно дрво). Учешће трупаца у 2019. години је за 2% веће од планираног, огрева мање за 1%, јер је повећано учешће трупаца за 2% на рачун целулозног дрвета а целулозног за 1% на рачун огревног дрвета.

Табела 3.3.2.

Назив сортимента		Извршење у 2018.г.		План у 2019.г.		%	Извршењ е у 2019.г.		%	3/1	3/2
		m³		m³			m³			%	%
ИПГ «Бирач»		1		2			3			4	5
ЧЕТИНА	Трупци	7957	56	5017	53	5964	51	75	119		
	ТТ стубови			340	3	-			-		
	Рудно дрво	2119	15	1884	19	2793	24	132	148		
	Целулозно дрво	4081	29	2670	25	2910	25	71	109		
	Укупно:	14157		9911		11667		82	118		
ЛИШЋАРИ	Трупци	Буква	20399	37	25376	34	19056	36	54	75	
		Храст	1011		164		152		15	93	
		Јавор	555		981		910		164	93	
		Остали лиш.	685		1003		324		47	32	
	Целулозно др.		9099	15	15696	20	10402	19	114	66	
	Огревно дрво		28333	47	36696	46	25381	45	90	69	
	Укупно:		60082		79916		56225		94	70	
	Свеукупно:		74239		89827		67892		91	76	

Табела 3.3.3.

Назив сортимента		Извршење у 2018.г.		План у 2019.г.		%	Извршењ е у 2019.г.		%	3/1	3/2
		m³		m³			m³			%	%
ШУ-а «Зворник»		1		2			3				
ЧЕТИНА	Трупци	1	1	32	41	99	65	99	309		
	ТТ стубови			5	6						
	Рудно дрво	29	27	21	27	15	10	52	71		
	Целулозно дрво	76	72	20	26	38	25	50	190		
	Укупно:	106		78		152	195	143	195		
ЛИШЋАРИ	Трупци	Буква	2175	23	6360	32	1009	23	46	9	
		Храст	22		3		2		9	67	
		Јавор	8		9						
		Остали лиш.	142		360		147		104	41	
	Целулозно др.		1392	13	3958	19	673	14	48	17	
	Огревно дрво		6660	64	10079	49	3145	63	47	31	
	Укупно:		10399		20769		4976	24	48	23	
	Свеукупно:		10505		20847		5128	25	49	24	

За разлику од послужератног периода када је био отежан пласман целулозног дрвета четинара и лишћара као и оревног дрвета због непостојања прерађивачких капацитета за ове сортименте, те су исти и извожени у иностранство под изузетно неповољним финансијским условима, данас је ситуација значајно промијењена, те је

потребно интензивирати обим сјеча у изданацким шумамаи шумским културама, свјесни да ће њихови финансијски ефекти бити мањи у односу на сјече у високим шумама са природном обновом. Спровођење ових сјеча ће се позитивно одразити на прираст и продуктивност састојина и имаће непроцјењив значај ако се посматра на дужи период.

Од укупне производње 88 % шумских дрвних сортимената је из редовне сјече, а 13 % из ванредних сјеча (тај однос у 2018. години је био 89% : 11%). Смањење учешћа ванредних сјеча је највећим дијелом посљедица смањења сушења четинарских састојина. Детаљан увид у реализацију шумских дрвних сортимената кроз редовне и ванредне сјече је приказан у табели 3.3.4.

Табела 3.3.4.

IIIГ «Бирач»		Остварено у 2018.г		Планирано у 2019.г.		Остварено у 2019.г.	
		Из редов. сјеча	Из ванред. сјеча	Из редов. сјеча	Из ванред. сјеча	Из редов. сјеча	Из ванред. сјеча
		1	2	3	4	5	6
Четинари	Трупци	7065	754	4117	900	4954	859
	ТТ стуб.			255	85		
	Рудно др.	1698	261	1214	670	2127	608
	Целул.др.	3345	299	1325	1345	1879	191
Укупно чет.		12108	1314	6911	3000	8960	1658
Лишћари	Тр. букве	20270	129	25376		18930	126
	Тр. храста	996	14	164		153	
	Тр.пл.л	400	2	981		909	1
	Тр.остал.л.	838		1003		324	
	Целулоз.д.	9039	51	15696		10305	96
	Огревно д.	22258	6820	31696	5000	19642	6788
Укупно лишћ.		53801	7016	74916	5000	50263	7011
Свеукупно:		65909	8330	81827	8000	59223	8669

Табела 3.3.5.

IIIУ «Зворник»		Остварено у 2018.г		Планирано у 2019.г.		Остварено у 2019.г.	
		Из редов. сјеча	Из ванред. сјеча	Из редов. сјеча	Из ванред. сјеча	Из редов. сјеча	Из ванред. сјеча
		1	2	3	4	5	6
Четинари				78			
Лишћари		7831	2674	17769	2000	3082	2046
Укупно :		7831	2674	17847	2000	3082	2046

4. СОРТИМЕНТНА РЕАЛИЗАЦИЈА ШДС-а

Укупна вриједност отпремљених ШДС-а у 2019. години износи 5.745.954,40КМ и остварена просјечна цијена реализовани ШДС-а је 84,63КМ/м³. У 2018.години реализовано је 6.234.840,99КМ са просјечном цијеном 83,98КМ/м³.

Сумарно посматрајући све дрвне сорimente лишћара и четинара који су реализовани у 2019. години (не рачунајући малопродају ШДС) остварена је просјечна продајна цијена од 90,51 КМ/м³ а у односу на планску је већа за 7,94 КМ/м³. Просјечно остварена цијена трупаца четинара је 124,62 КМ/м³, мања је од упоредне 2018. године за 5,90 КМ/м³, а за 3,94 КМ/м³ од планиране цијене. Просјечна цијена дрвних соримената четинара (свих) је 97,68 КМ/м³ и већа је од упоредне у 2018 г. за 2,42 КМ/м³, а од планиране је мања за 8,68 КМ/м³. Одступање остварене цијене за све четинаре у односу на план је посљедица неповољне сориментне структуре, која је најизраженија у повећаном учешћу целулозног и рудног дрвета четинара на рачун трупаца и ТТ стубова, и смањеног учешћа трупаца четинара у укупним четинарима за 2% у односу на план. Овдје треба имати у виду да је у овој години било непланираних радова у случајним ужицима у четинарским састојинама, чиме је план сјече случајних ужитака премашен, што је утицало на већу производњу мање вриједних соримената и значајно утицало на висину просјечне цијене. Просјечна цијена букових трупаца је 121,27 КМ/м³ и већа је од упоредне године за 1,94КМ/м³, а од планиране цијене за 12,85 КМ/м³. Просјечна цијена трупаца храста је 261,57 КМ/м³, већа је од упоредне за 2018. годину за 8,09 КМ/м³, док је од планиране већа за 69,47 КМ/м³. Просјечна цијена дрвних соримената лишћара је 89,00 КМ/м³, и већа је од упоредне за 2,19 КМ/м³, док је од планиране већа за 10,57 КМ/м³. Ово су позитивни показатељи, али убудуће треба радити на томе да ово буде још боље кроз поправљање сориментне структуре четинара (повећање учешћа трупаца у односу на целулозу), као и квалитетне структуре трупаца лишћара (ту прије свега мислимо на повећање учешћа Ф и Л трупаца).

Када је у питању ШУ-а «Зворник» остварена је сориментна реализација у вриједности од 305442,35 КМ, са просјечном цијеном ШДС-а 61,92 КМ/м³. Остварена је просјечна цијена ШДС-а на камионском путу 82,91 КМ/м³ и на шума пању 31,35 КМ/м³.

У табелама 4.1.и 4.2. приказано је детаљан увид у остварење плана реализације дрвних соримената за 2019.године збирно за газдинство и за ШУ-у «Зворник» количински и вриједносно са оствареним просјечним продајним цијенама и квалитетном структуром по врсти дрвета (лишћари и четинари) .

- Продаја

Продаја шумских дрвних сортимената у извјештајном периоду вршена је на основу Правилника о продаји шумских дрвних сортимената усклађеним са Одлуком Владе РС о начину продаје шумских дрвних сортимената поријеклом из државних шума на територији РС. Правилником је на транспарентан начин разрађен систем продаје шумских дрвних сортимената и свим купцима је омогућена куповина производа шумарства под једнаким условима, уз уважавање тржишних законитости. Правилник прописује услове продаје које субјекти требају испуњавати да би остварили право учешћа у куповини шумских дрвних сортимената путем уговора за сукцесивну испоруку, а у најкраћем то су:

- да су уписана у регистар правних лица;
- да посједују доказ о испуњавању услова за обављање дјелатности резања дрвета, цијепања дрвета, полуфиналне, финалне и хемијске прераде дрвета;
- да посједују трансакцијски рачун код банке и
- да посједују порезни и ПДВ број.

Пласман производа шумарства обављан је непосредном продајом предузећима која се баве примарном, полуфиналном, финалном и хемијском прерадом дрвета путем уговора за сукцесивну испоруку, те продаја за потребе мјесног становништва. Значајно је напоменути да у извјештајном периоду није било изразитих потешкоћа око пласмана шумских дрвних сортимената као током претходних неколико година, када су с појавом економске кризе наступиле потешкоће око продаје узроковане смањењем тражње. Већина пласмана дрвних сортимената остварен је на домаћем тржишту.

Продаја ШДС-а вршена је углавном према купцима са којима газдинство има закључене уговоре о сукцесивној испоруци. Обезбјеђење одгођеног плаћања на 90 и 60 дана је мјенично, а за одложено плаћање од 30 дана као инструмент обезбјеђења је гаранција банке.

Првих 10 купаца са оствареним прометом приказан је у табели 4.3.

Табела 4.3

Купац	Уговорено m ³	Уговорено KM	Промет m ³	Промет у KM	Учешће %
Дестилација АД Теслић	11.000	635.000	8.822	527.590	10
BHS POWER ДОО Братунац	6.740	412.373	5.409	335.876	7
ДРИЊАЧА ДОО Тишча	5.800	617.586	5.344	615.425	12
ФОД ДОО Шековићи	7.600	735.297	4.762	497.389	9
ВИС ДОО Власеница	4.406	359.166	4.118	346.715	7
NATRON НАЈАТ ДОО Маглај	5.610	380.960	3830	259.133	5
БУКОМ-ПРОМ ДОО Власеница	6.066	608.449	3.560	394.800	8
МБ ЈОХОВАЦ ДОО Главићице	4.460	294.360	3.653	241.085	5
ВС КОМЕРЦ ДОО Бијењина	2.800	184.800	2.375	156.677	3
ЕКОПЛАСТ ДОО Власеница	3.240	401.070	1948	350.838	7

Наплата од купаца за испоручене производе је задовољавајућа, а највећи дио текућих потраживања по уговорима за сукцесивну испоруку су осигурана гаранцијама. Укупна потраживања на дан 31.12.2019.године износе **893.069** KM и мања су за **94.778** KM у односу на почетно стање (31.12.2018.године потраживања износила **987.847** KM).

5. СТАЊЕ ЗАЛИХА НЕДОВРШЕНЕ ПРОИЗВОДЊЕ И ГОТОВИХ ПРОИЗВОДА

Укупне залихе су приказане у следећим табелама за четинаре и лишћаре:

Табела 6.1.

ШГ «Бирач»	ЧЕТИНАРИ				
	Трупци	ТТ стубови	Рудно дрво	Целул. дрво	Укупно
Шума пањ	115	15	27	230	387
Кам. пут	123	3	21	47	194
Стовариште				2	2
Укупно:	238	18	48	279	583

Табела 6.2..

ШГ «Бирач»	ЛИШЋАРИ						
	Трупци				Целул. дрво	Огрев. дрво	Укупно
	Буква	Плем.л	Храст	Ост.л.			
Шума пањ	889	8	38	16	1067	3031	5049
Кам. пут	753	3	43	20	57	496	1372
Стовариште	2		2		2	54	60
Укупно:	1644	11	83	36	1126	3581	6481

Табела 6.3.

ШГ «Бирач»	Залихе на 31.12.2018.г.			Залихе на 31.12.2019.г.		
	Количина	Вриједност		Количина	Вриједност	
	m³	КМ/m³	КМ	m³	КМ/m³	КМ
Шума пањ	5355	30,65	164130,75	5436	35,36	192.216,96
Кам. пут	902	60,85	54890,65	1566	59,52	93.208,32
Стовариште				62	69,52	4.310,24
Укупно:	6257	35,00	219021,40	7064	41,02	289.735,52

Залихе су у оптималним количинама 7064 m³ (четинара 583 m³ и лишћара 6481 m³). Залихе на крају године су на ниском нивоу што је видљиво и у поређењу са залихама у претходној години. У односу на 2018. годину залихе су веће за 807 m³. На овако мале залихе ШДС директно је утицала потражња за нашим производима, која је услед повољних временских прилика и коњуктуре тржишта била присутна током цијеле године, са несмањеним интензитетом и у једанаестом и дванаестом мјесецу, када је иначе у претходним годинама долазило до повећања залиха ШДС.

Нето продајна вриједност залиха недовршене производње представља процијењену продајну вриједност готових производа, умањену за процијењене трошкове довршавања и процијењене трошкове продаје и износи 35,36 КМ, и у односу на прошлу годину је за 6,27 КМ већа.

Нето продајна вриједност залиха готових производа представља процијењену вриједност умањену за процијењене трошкове продаје и износи 59,52КМ, што је за 3,98 КМ мање у односу на предходну годину.

Процијењени трошкови продаје залиха недовршене производње и готових производа, за потребе свођења ових залиха на нето продајну вриједност, утврђује се на бази искуственог вишегодишњег учешћа ових трошкова у приходима од продаје.

Сортиментна структура залиха не одражава структуру производње, тако да трупци четинара и лишћара у укупној производњи чине 39 % (трупци четинара 9 %, трупци лишћара 31 %), док у залихама учествују са 29 % (трупци четинара у укупним четинарима 41 %, трупци лишћара у укупним лишћарима 28 %).

Огрев у укупној производњи ШДС-а учествује са 38%, а у залихама са 51%. Диспропорција квалитетне структуре ШДС-а у производњи са једне стране и у залихама са друге стране, условљена је технолошким процесом рада (мање вриједни сортименти по правилу се извозе и реализују у завршној фази радова) и већом потражњом на тржишту за вреднијим шумским дрвним сортиментима, првенствено трупцима. Ова појава се може сматрати и позитивном ако се узме у обзир да се мањим задржавањем вриједнијих ШДС смањује и могућност њиховог декласирања у смислу квалитета.

Табела 6.4.

Табела 8/11

ШУ «Зворник»	ЧЕТИНАРИ				
	Трупци	ТТ стубови	Рудно дрво	Целул. дрво	Укупно
Шума пањ	90		16	86	192
Кам. пут					
Стовариште					
Укупно:	90		16	86	192

ШУ «Зворник»	ЛИШЋАРИ						
	Трупци				Целул. дрво	Огрев. дрво	Укупно
	Буква	Плем.л	Храст	Ост.л.			
Шума пањ	248	18		1	486	726	1479
Кам. пут	6						6
Стовариште							
Укупно:	254	18		1	486	726	1485

6. УРЕЂИВАЊЕ ШУМА

Служба за уређивање и пројектовање у шумарству организационо се налази у оквиру техничких послова предузећа, и своје задатке и активности подређује потребама предузећа. Основни задатак ове службе је законито обављање свих послова који су дефинисани, с једне стране прописаном законском регулативом, и с друге стране потребама предузећа у оквиру дефинисаних активности. Ова служба издаје Рјешења за све врсте дознаке стабала (редовна, санитарна, њега, АД стабала, шумско узгојних радова) и израде Извођачких пројеката за извршене све врсте дознаке по усвојеној Методици за израду истих у програму јединственог информационог система. Служба руководи пословима за технички пријем радова у одјелима по Извођачким пројектима, те по извршеним техничким пријемима комисија сачињава записник који се евидентира у регистар евиденција. Ова служба прати теренски рад пројектаната гдје обрађује и обједињује теренске податке а везано за све врсте дознаке, те сачињава мјесечне, периодичне и годишње информације и извјештаје. Током јануара и фебруара 2019. године вршено је сумирање исказа сјеча по шумским управама односно за цјелокупно шумскопривредно подручје. Вршена је анализа сјеча по привредним јединицама и шумскопривредном подручју те израда прегледа извршених сјеча по газдинским класама које се користе као полазна основа у изради плана дознаке.

Табеларни преглед извршених радова у служби уређивања шума

Табела 8.1.

Р. бр.	ШГ „Бирач“	Број одјела	Површ. одјела ha	Број стабала	Нето маса m³
	Опис радова				
ДОЗНАКА					
1	Редовна дознака	36	1700	68521	60711
2	Санитарна дознака	85	500	6163	5485
3	Дознака за прореде - њега култура	10	300	6400	1520
4	Надознака стабала	24	1290	2620	835
5	Дознака одобрених тр. траса и кам. путева				
6	Дознака по основу захтјева Телекома, Електропривр. и сл.				
7	Анекс пројеката	2	120	1650	700
Укупно:		157	3910	85354	63766

Пројектовање влака		Број одјела	Површ. ha	Дужина km
8	Рекогносцирање терена	36	1700	26,5
9	Пројектов. нових влака у току ред. дознаке	3	102	1,50
10	Обиљежавање старих влака	36	1700	25
11	Пројектов. влака као анекс пројекта			
Укупно		36	1802	26,5

Канцеларијски послови		Број пројеката
Израда извођачких пројеката		
11	Редовна дознака	36
12	Санитарна дознака	42
13	Њега шума и припреде	10
14	Остали пројекти –трасе Телеком	
15	Израда анекса пројекта	2
Укупно		90

Табела 8.2.

Р. бр.	ШУ-а „Зворник“	Број одјела	Површ. одјела ha	Број стабала	Нето маса m ³
Опис радова					
ДОЗНАКА					
1	Редовна дознака	9	500	17505	8102
2	Санитарна дознака	34	110	4450	2762
3	Дознака за прореде - њега култура	3	60	2000	250
4	Надознака стабала	4	250	320	95
5	Дознака одобрених тр. траса и кам. путева				
6	Дознака по основу захтјева Телекома, Електропривр. и сл.				
7	Анекс пројекта	1	60	450	250
Укупно:		51	980	24.725	11459
Пројектовање влака		Број одјела	Површ. ha	Дужина km	
8	Рекогносцирање терена	9	500	2	
9	Пројектов. нових влака у току ред. дознаке				
10	Обиљежавање старих влака	9	500	2	
11	Пројектов. влака као анекс пројекта				
Укупно		9	500	2	
Канцеларијски послови		Број пројеката			
Израда извођачких пројеката					
11	Редовна дознака	8			
12	Санитарна дознака	14			
13	Њега шума и припреде	3			
14	Остали пројекти –трасе Телеком				
15	Израда анекса пројекта	1			
Укупно		26			

7. ЦЕРТИФИКАЦИЈА ШУМА

Према дефиницији, "FSC сертификација газдовања шумама значи да се шумом и шумским земљиштем газдује према строгим еколошким, социјалним и економским стандардима". FSC сертификат представља велику част, чиме се међународно признаје да је газдовање шумама ЈПШ "Шуме Републике Српске" у складу са строгим критеријима, а ово је уједно и признање шумарској струци у Републици Српској која генерацијама на одговоран начин газдује овим изузетно значајним националним ресурсом. На овај начин шумарство Републике Српске улази у сам врх свјетских трендова, јер је по FSC стандардима сертификована површина државних шума у свим шумским газдинствима која се налазе у саставу ЈПШ "Шуме Републике Српске", што у свјетским размјерима представља изузетан резултат. Морамо нагласити да смо први у региону након Хрватске сертификовали комплетно подручје државних шума и у томе смо чак испред Словеније, Србије и Федерације БиХ. Повећана друштвена свијест о уништавању и деградацији шума је довела до тога да се потрошачи желе осигурати да куповином дрвета и других производа шуме неће допринијети том уништавању, већ помоћи очувању шумског богатства за будућност. Одговарајући на такве захтјеве, појавиле су се међународне организације које су израдиле стандарде које је потребно задовољити како би се стекло право на заштићену маркицу која је препознатљива и означава производе који су настали одговорним газдовањем шумама. На основу тога разрађене су процедуре којима се испитује да ли они који газдују шумама и шумским земљиштем поштују одредбе међународно признатих стандарда за сертификацију газдовања шумама. FSC стандарди су засновани на принципима и критеријима који воде бригу о економским, социјалним и еколошким компонентама газдовања шумама. Сертификат може издати само од FSC вијећа овлаштена организација (у случају ЈПШ "Шуме РС" то је SGS Словачка) која обавља инспекцију организације те увидом у документацију и стање на терену утврђује степен усклађености са стандардима. FSC сертификат се издаје на пет година, а подложен је годишњим мониторинг посјетима. У ЈПШ "Шуме Републике Српске" је организован групни систем FSC сертификације газдовања шумама. У том систему Јавно предузеће осигурава својим интерним процедурама да се сви организациони дијелови Предузећа придржавају FSC стандарда, а акредитационо тијело које је издало сертификат методом узорка врши годишњи мониторинг Јавног предузећа. Наше газдинство" је успјешно завршило процес рециртификације по FSC стандардима и продужило важност FSC сертификата за газдовање шумама до 10.03.2021. године.

8. РАДНА СНАГА

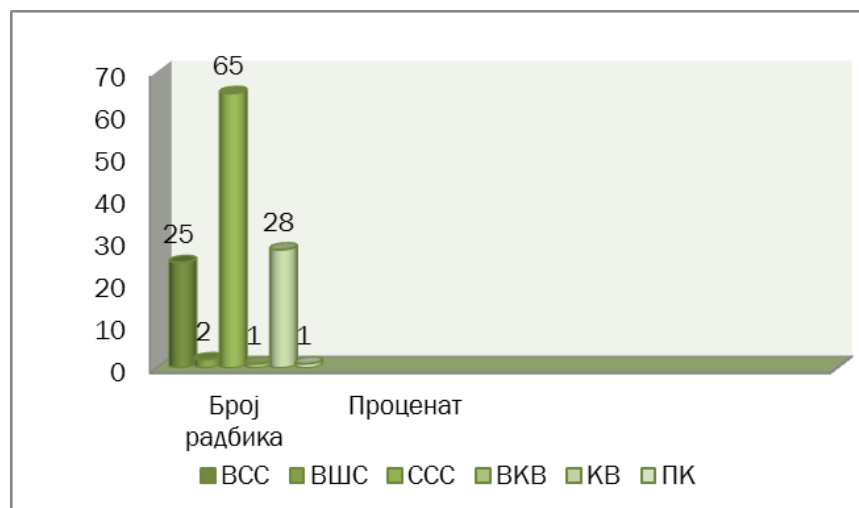
Укупан број запослених радника у Предузећу је 122, а структура запослених поређена са структуром предвиђеном по систематизацији и бројем радника на крају 2019. године је следећа:

Табела 9.1.

ШГ „Бирач“	ВСС	ВШС	ССС	НСС	КВ	ПК	Укупно
Број извршилаца по систематизацији	25	2	65	1	28	1	122
Квалификациона структура	20	2	53	1	23	1	100
Стални радни однос	24	1	64	1	28	1	120
Рад на одређено вријеме	1	1	1				2
Приправници							
	25	2	65	1	28	1	122

У току 2018 било је запослено укупно 150 радника од којих је 113 било у сталном радном односу а 37 са уговором на одређено радно вријеме. До краја године девет радника је стекло услове за стални радни однос за које је било неопходно закључити уговоре са сталном радним односом јер је газдинству био проблем недостатак стручне и квалитетне радне снаге, а за 19 радника је истекао уговор о раду тако да је на 31.12.2018. године у газдинству запослено 122 радника са сталним радним односом 1 са уговором на одређено вријеме и 9 приправника што укупно износи 132 радника. У односу на стање запослених на дан 31.12.2017. године број радника се смањио за 8, док је за 12 радника већи од броја предвиђеног по Систематизацији, не рачунајући приправнике. Евидентно је да газдинство има вишак запослених, а самим тим је изложено високим фиксним трошковима за бруто плате и накнаде.

Степен стручне спреме запослених

Табела 9.2.

ШГ „Бирач“	ВСС	ВШС	ССС	НСС	КВ	ПК	Укупно
Број извршилаца по систематизацији	25	2	65	1	28	1	122
Квалификациона структура	20	2	53	1	23	1	100
Стални радни однос	24	1	64	1	28	1	120
Рад на одређено вријеме	1	1	1				2
Приправници							
	25	2	65	1	28	1	122
ШУ-а „Зворник“	ВСС	ВШС	ССС	НСС	КВ	ПК	Укупно
Број извршилаца по систематизацији	4		18				
Квалификациона структура							
Стални радни однос							
Рад на одређено вријеме							
Приправници							
	4		18				

У 2018 години кренуло се у израду Статута Предузећа усклађеног са Законом о предузећима и другим важећим законима у Републици Српској, као и израда јединственог нормативног акта о Организацији и систематизацији радних мјеста, којим би се требало коначно уредити питање радне снаге, евентуални вишак радника, одговарајућа квалификациона структура, распоред радника у складу тог акта и друга потребна питања из домена радне снаге. 23.08.2018. године Управа ЈПШ је донијела Одлуку о категоризацији шумских газдинстава и критеријумима за број извршилаца у Правилнику о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста. По тој категоризацији ШГ «Бирач» спада категорију великог газдинства јер се простире на подручју 4 општине. Према критеријуму за одређивање броја извршилаца у ШГ «Бирач» (сјечиви етат) ШГ «Бирач» може да има 86 извршилаца, а ШУ-а «Зворник» 14. 18.11. 2019. Управа доноси наредбу да се изврши усклађивање унутрашње организације и броја извршилаца са Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста у Газдинству. Тако да је систематизовано 86 радних мјеста, а садашњи вишак радника, кроз напријед предложено проширење дјелатности, након преквалификације, је распоређен на шумско-узгојне радове, послове коришћења дрвне биомасе, сакупљање осталих производа шума и друге послове. Неопходно је даље зауставити пријем нових радника, посебно административног особља, док се постојећа радна мјеста не растерете природним одливом кадрова.

Цијена рада за пословну годину је била на нивоу 130 КМ. Запосленима нису исплаћене плате за новембар и децембар.

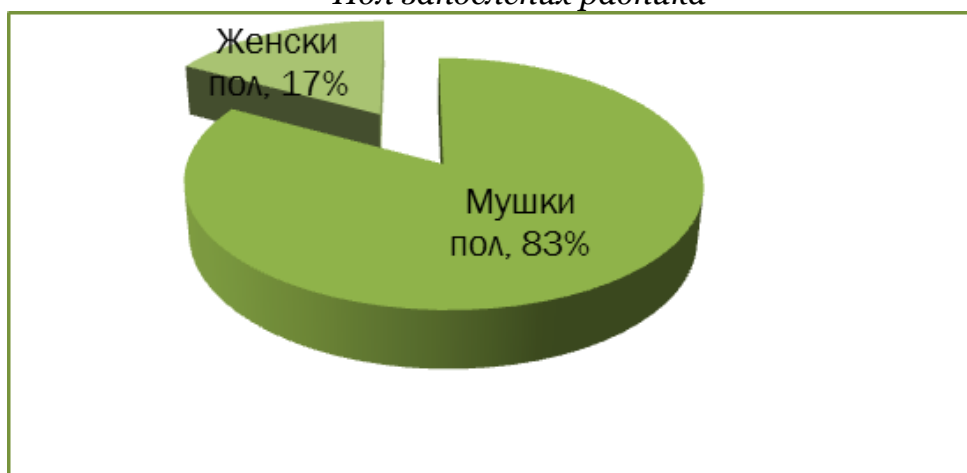
Током пословне године евидентно је 17904 сати боловања, од чега је на терет газдинства исплаћено 8544сати, а остатак је рефундиран преко надлежног Фонда

здравства, што у великој мјери говори о односу запослених према радним обавезама и ствара проблеме у организацији рада.

Када је у питању ШУ-а Зворник током пословне године евидентно је 4104 сати боловања, од чега је на терет газдинства исплаћено 1848 сати.

Од укупно запослених радника 22 радника су женског пола а 110 радника је мушког пола.

Пол запослених радника

10. ФИНАНСИЈСКИ РЕЗУЛТАТИ ПОСЛОВАЊА

10.1. Биланс успјеха

План формирања и расподеле укупног прихода (план биланса успјеха) је продукт планираног обима реализације шумских дрвних сортимената и њихових цијена из важећег цјеновника, као и осталих пословних, финансијских и других прихода, са једне стране, те пословних, финансијских и осталих расхода насталих коришћењем шума и шумског земљишта у складу са Законом о шумама и осталим законским и подзаконским прописима, са друге стране.

Табела 8.1

ШГ „Бирач“ Структура	Остварено у 2018. години	План у 2019. години	Остварено у 2019. години	индекс	
				4/2	4/3
1	2	3	4	5	6
Пословни приходи	6.652.610	7.319.326	6.537.570	98	89
Пословни расходи	5.934.118	6.836.647	5.709.046	96	84
Резултати из пословних активности	729.637	482.679	828.525		
Финансијски приходи	16.345	20.000	9.067	55	45
Финансијски расходи	375.919	288.650	327.585	87	113
Резултати из финансијских активности	359.574	-268.650	-318.518		
Добит редовне активности	370.063	214.029	510.007		
Остали приходи	27.280		50.931	187	-
Остали расходи	83.177	15.000	29.296	351	95
Резултати из осталих активности	-55.897	-15.000	21.633		
Приходи из основа исправки грешака			12.494		-
Расходи из основа исправки грешака	3.000		1.592	63	
			10.902		
Резултат периода	311.166	398.058	542.542		
Нето резултат периода	311.166	398.058	542.542		
Укупни приходи	6.696.235	7.339.326	6.610.062		
Укупни расходи	6.396.214	7.140.297	6.067.520		

Табела 8.2.

ШУ-а „Зворник“	Остварено у 2018. години	План у 2019. години	Остварено у 2019. години	индекс	
				4/2	4/3
1	2	3	4	5	6
Пословни приходи	846.541		460.651		
Пословни расходи	1.148.171		754.079		
Резултати из пословних активности	-301.630		-293.428		
Финансијски приходи	-		250		
Финансијски расходи	3.591		9		
Резултати из финансијских активности	-3.951		241		
Добит редовне активности	-305.221		-293.187		
Остали приходи	-		2.679		
Остали расходи	1.253		1033		
Резултати из осталих активности	-1.253		1.646		
Резултат периода	-306.474		-291.541		
Нето резултат периода	-306.474		-291.541		
Укупни приходи	846.541		463.580		
Укупни расходи	1.153.015		755.121		

- Приходи

Приходи обухватају приходе од уобичајених активности предузећа и добитке. Приходи од уобичајених активности су приходи од продаје робе, производа и услуга, приходи од активирања учинака, приходи од субвенција, дотација, регреса, компензација и повраћаја даџбина по основу продаје робе, производа и услуга, приходи од доприноса и чланарина и други приходи који су обрачунати у књиговодственој исправи, независно од времена наплате.

Добици представљају друге ставке које задовољавају дефиницију прихода и могу, али не морају да проистекну из уобичајених активности предузећа. Добици представљају повећање економских користи и као такви по природи нису различити од прихода. Добици укључују добитке проистекле из продаје дугорочних средстава,

нереализоване добитке. Добици се приказују на нето основи, након умањења за одговарајуће расходе.

Укупан приход газдинство стиче продајом шумских дрвних сортимената и осталих производа шумарства на домаћем тржишту и из осталих извора Газдинство је у 2019. години остварило укупан приход у износу од 6.610.062 КМ што је за незнатно мање од прошлогодишњег остварења (86.173 КМ), док је мање за 10 % од планираног (вриједносно 729.264 КМ). Мање остварен укупни приход у односу на план је највећим дијелом због мањих прихода остварених продајом учинака због мањег извршења физичког обима производње у ШУ-и „Зворник“ и једним дијелом узрокован изостанком планираних прихода по основу надокнаде за унапређивање општекорисних функција шума (проширена репродукција). Највећи дио пословних прихода се односи на приходе од продаје производа-5.745.620 КМ или 88% укупних пословних прихода и на приходе остварене из намјенских извора, члан 89. Закона о шумама у износу од 417555 КМ или 7 % од укупних пословних прихода.

- Пословни приходи

Табела 8.1.1

Опис	Остварено у 2018.г.	Планирано у 2019.г.	Остварено у 2019.г.
Приходи од продаје учинака	6.226.694	6.617.520	5.745.620
Приходи од актив. или потрош. робе и учинака	103.359	115.250	85.589
Повећање вриједности залиха учинака			71.846
Смањење вриједности залиха учинака	118.642	27.685	
Повећање вриједности шума-простар.-извођачи	254.419	425601	417.555
Приходи од премија, субвенција и дотација	32651	2.000	62.963
Приходи од закупнина	15.000	15.000	15.000
Приходи од донација	3.362	5.270	2.362
Остали приходи по другим основама	135.767	111.000	136.635
Укупно пословни приходи	6.652610	7.319.326	6.537.570

Приходи од продаје учинака у 2019.години у износу од 5.745.620 КМ (у 2018.години су износили 6.226.694КМ) у највећем дијелу се односе на приходе од продаје ШДС-а. Приходи представљају фактурисану реализацију по јединственом цјеновнику на нивоу Предузећа.

Приходи од активирања или потрошње робе или учинака се односе на приходе по основу члана 89, став 1) Закона о шумама („Службени гласник РС“број 75/08 и 60/13) Корисник шума и шумског земљишта у својини Републике дужан је да плаћа

накнаду за коришћење шума и шумског земљишта у висини од 10% финансијских средстава остварених продајом шумских дрвних сортимената, утврђеним по цијенама у шуми на пању по цијеновнику корисника.

Повећање вриједности залиха учинака се књижи на основу пописа истих на крају године. Залихе се воде по цијени коштања.

Повећање вриједности шума-простар.-извођачи

Остали приходи по другим основама се односе на накнаде за рад у приватним шумама (126.482 КМ укупно за газдинство и 62.519КМ за ШУ „Зворник“ што чини 49% од укупно оствареног ФУШ-а), приходе од накнаде шумске штете (9.452КМ укупно за газдинство и 3.423КМ у ШУ-и „Зворник“) и остали пословни приходи који износе 700КМ за газдинство.

- Финансијски приходи

Табела 8.1.2.

Опис	Остварено у 2018.г.	Планирано у 2019.г.	Остварено у 2019.г.
- Приходи од камата	14.413	10.000	6.406
- Остали финансијски приходи	1.932	10.000	2.661
Укупно финансијски приходи	16.345	20.000	9.067

- Остали приходи

Табела 8.1.3.

Опис	Остварено у 2018.г.	Планирано у 2019.г.	Остварено у 2019.г.
- Добици по ос. родаје нем.ул.	8.500	-	300
- Наплаћена отпсана потраж.	4.080	-	4.879
- Прих. од см.обав.укид.неиск.	14.700		45.752
Укупно остали приходи	27280		50.931

- Расходи

Расходи обухватају трошкове који проистичу из уобичајених активности предузећа и губитке. Трошкови који проистичу из уобичајених активности предузећа укључују расходе директног материјала и робе и друге пословне расходе (трошкови осталог материјала, производне услуге, резервисања, амортизација, нематеријални трошкови, порези и доприноси правног лица независни од резултата, бруто зараде, и остали лични расходи), независно од момента плаћања.

Губици представљају друге ставке које задовољавају дефиницију расхода и могу, али не морају, да проистекну из уобичајених активности предузећа. Губици представљају смањење економских користи и као такви нису по својој природи различити од других расхода. Губици се обично приказују на нето основи, након умањења за одговарајуће приходе.

Укупни расходи су мањи од планираних за 15 %, док су у односу на остварене у претходној години за 5% мањи. У укупним расходима пословни расходи учествују са 94% или 5.709.046КМ. Од трошкова производних услуга у укупном износу од 1.979.040 КМ трошкови сјече и израде износе 670.838 КМ или 34 %, трошкови привлачења 1.082.852 КМ или 55%, а остале производне услуге (трошкови изградње тракторских и анималних влака, трошкови одржавања камионских путева, трошкови одржавања путничких и теренских возила и друга одржавања, трошкови закупнина, трошкови рекламе и пропаганде, трошкови развојних услуга и друге производне услуге) износе 225350 КМ или 12 %. Учешће зарада и накнада зарада у укупним пословним расходима је 41 %. Трошкови бруто зарада и накнада зарада су незнатно мањи за 3 % него у 2018. години, за 8813КМ а од планираних **за 1%**.

Просјечни трошкови сјече и израде су 10,76 КМ/м³ (што је за 0,65 КМ/м³ више у односу на 2018. годину), а привлачења 18,11КМ/м³ (што је за 0,27 КМ/м³ мање у односу на 2018. годину), односно укупно 28,87 КМ/м³. У односу на прошлу годину остварена је већа цијена за 0,38 КМ/м³. У укупној структури трошкова сјече трошкови привлачења учествују само екстерни извођачи.

- Пословни расходи

Опис	Остварено у 2018.г.	Планирано у 2019.г.	Остварено у 2019.г.
Трошкови материјала	149.004	178.700	106.385
Трошкови бруто зарада	2.369.845	2.433.604	2.368.459
Остали лични расходи	89.806	85.500	104.531
Трошкови производних услуга	2.043.508	2.791.032	1.979.040
Трошкови амортизације	150.737	153.737	112.992
Трошкови резервисања	456.447	463.226	407.766
Нематеријални трошкови	674.771	730.848	629.873
Укупно пословни расходи	5.934.118	6.836.647	5.709.046

Трошак се књижи на основу мјесечног извјештаја робног књиговодства о утрошку који се води по мјестима трошка, а материјално књиговодство утрошак евидентира на основу излаза из складишта које се евидентира на основу требовања руководиоца појединих радних јединица.

- Трошкови материјала

Опис	Остварено у 2018.г.	Планирано у 2019.г.	Остварено у 2019.г.
Трошкови материјала за израду	41.475	25.000	18.551
Трошкови режијског материјала	53.858	77.700	41.285
- Утрош.канцеларијски материјал	7.566	12.000	4.794
- Утрошени резервни дијелови	5.582	19.000	4.927
- Утрошени алат и ситан инвентар	2.462	6.300	1.188
- Утрошена ХТЗ опрема	8.888	8.400	3.824
- Утрошене ауто-гуме	2.999	4.000	2.434
- Утрошени остали реж.материјал	26.361	28.000	24.118
Трошкови горива и енергије	53.671	76.000	46.549
- Утрошено гориво и мазиво	34.273	55.000	34.600
- Утрошена електрична енергија	5.370	6.000	5.237
- Утрошено остало гориво	14.028	15.000	6.712
Укупно пословни расходи	149.004	178.700	106.385

Трошкове материјала за израду чине трошкови набавке садница.

Остали лични расходи

Опис	Остварено у 2018.г.	Планирано у 2019.г.	Остварено у 2019.г.
Трошкови отпремнина, награда и помоћи	13.790	10.000	34.667
- Отпремнине за одлазак у пензију	4.154	5.000	2.879
- Помоћ запосленима	9.636	5.000	31.788
Трошкови дневница за служ.пут.	731	500	1.218
Трошкови превоза рад. на посао	75.285	75.000	68.646
Укупно лични расходи	89.806	85.500	104.531

Трошкови производних услуга

Опис	Остварено у 2018.г.	Планирано у 2019.г.	Остварено у 2019.г.
Трошкови на изради учинака	1.869.323	2.611.912	1.788.820
- Услуге сјече	647.024	911.485	670.838
- Услуге извоза дрвних сортимената	1.108.426	1.395.052	1.022.182
- Услуге превоза дрвних сортим	1.383	10.000	1.020
- Услуге израде шумских влака	41.516	58.190	35.130
- Услуге износа дрвних сортимената	70.974	246.185	59.650
Трошкови транспортних услуга	25.722	35.000	22.484
- Транспортне услуге		7.000	600
- ПТТ услуге	25.722	28.000	21.884
Трошкови услуга одржавања	124.330	136.000	126.052
- Услуге текућ.одрж.осн.средстава	5.731	20.000	9.085
- Услуге одржавања путева	108.635	110.000	107.820
- Услуге одржавања и прања возила	7.288	9.000	5.405
- Трошкови одржавања ПИС-а	2.316	2.000	1.788
- Трошкови чишћења снијега	360	5.000	1.954
Трошкови закупнина	117	120	280
Трошкови рекламе и пропаганде	2.516	1.500	2.674
Трошкови развоја који се не к			12.730
Трошкови осталих услуга	21.500	18.500	26.000
- Трош. за услуге заштите на раду	2.700	5.000	4.552
- Трошкови регистрације возила	3.022	3.000	2.800
- Трош. комуналних услуга	8.961	10.000	8.505
- Трошкови уговора о дјелу	6.817	10.000	10.143
Укупно тр. производних услуга	2.043508	2.791032	1.979.040

Трошкови резервисања се односе на трошкове по основу члана 89. Став 1) Закона о шумама („Службени гласник Републике Српске“ број 75/08 и 60/13) у износу 407.766 КМ (Корисник шума и шумског земљишта у својини Републике дужан је да плаћа накнаду за коришћење шума и шумског земљишта у висини од 10% финансијских средстава остварених продајом шумских дрвних сортимената, утврђеним по цијенама у шуми на пању по цијеновнику корисника)

- Нематеријални трошкови

Опис	Остварено у 2018.г.	Планирано у 2019.г.	Остварено у 2019.г
Трошкови непроизводних услуга	3.735	8.000	12.430
- Трошкови ревизије	494	1.000	927
- Трошкови адвокатских услуга		1.000	819
- Трошкови здравствених услуга	1.000	500	3.280
- Трошкови стручног образовања	250	2.000	2.500
- Трошкови стручног усавршавања	1.926	2.000	2.707
- Трошкови геодетских услуга	45	500	73
- Трошкови сертификације шума		-	1.331
- Остале непроизводне услуге	20	1.000	793
Трошкови репрезентације	1.179	5.000	3.302
Трошкови премија осигурања	8.945	9.500	9.008
Трошкови платног промета	3.026	6.000	2.900
Трошкови чланарине	3.009	3.170	2.983
Трошкови пореза	635.950	675.178	586.830
- Комунална и републичка такса	4.122	3.500	3.762
- Трошкови по ЗОС-општине	622.425	661.898	574.042
- Накнада за воде	1.648	1.560	1.563
- Накнада за општекорисна дејства	4.687	5.060	4.627
- Накнада за противпож. заштиту	2.661	2.900	2.615
- Порез на оружје	260	260	220
Трошкови доприноса		-	775
Остали нематеријални трошкови	18.927	24.000	11.657
- Таксе	7.458	8.000	1.063
- Трошкови огласа-набавка	2.845	5.500	1.591
- Трошкови претплате на часописе	390	500	390
- Судски трошкови и трошкови вј	550	-	-
- Остали нематеријални трошкови	7.684	10.000	8.612
Укупно нематеријални трошкови		730.848	629.873

Трошкови ЗОС-општине- накнаде за општине- трошкови по основу члана 89.став 6) Закона о шумама („Службени гласник РС“ број 75/08 и 60/13.

- **Финансијски расходи**

Опис	Остварено у 2018.г.	Планирано у 2019.г.	Остварено у 2019.г
Трошкови финансирања Генер.д.	168.168	168.360	178.008
Расходи камата	183.398	120.290	143.517
- Расходи камата по кредитима	167.398	110.290	112.746
- Расходи камата за неблаг.плаћ.	13.149		224
- Затезне камате	2.851	10.000	30.547
Остали финансијски расходи	24.353		6.060
Укупно финансијски расходи	375.919	288.650	327.585

- **Остали расходи**

Опис	Остварено у 2018.г.	Планирано у 2019.г.	Остварено у 2019.г
Расходи по основу ИВ и отписа	17.357	15.000	2.804
Расходи по осн.зал.мат. и роб	65.820	15.000	26.492
- Трошкови судских и др.спорова	47.174	10.000	7.799
- Казне за привредне преступе	11.750		3.000
- Накнада штете трећим лицима	3.508	3.000	15.109
- ПДВ на прекомј.кало,растур,кв	2.295		332
- Непоменути остали расходи	1.093	2.000	252
Укупно остали расходи	83.177	30.000	29.296

**ФИНАНСИЈСКИ РЕЗУЛТАТ
ЗА ПЕРИОД 01.01.2019.-31.12.2019.
ПО УПРАВАМА И ЗАЈЕДНИЧКОМ СЛУЖБОМ**

Р.бр.	Шумска управа	Приход	Расход	Разлика
1.	„Зворник“	436.231,71	666.700,09	-230.468,38
2.	„Шековићи“	1.654.128,05	1.326.684,97	327.443,08
3.	„Власеница“	4.015.113,41	2.442.756,44	1.572.356,97
4.	Заједничке службе	504.589,38	1.631.378,63	-1.126.789,25
Укупно за ШГ“Бирач“		6.610.062,55	6.067.520,13	542.542,42

Р.бр.	Шумска управа	Приход	Расход	Разлика
1.	„Зворник“	463.580,45	755.120,81	-291.540,36
2.	„Шековићи“	1.789.509,38	1.682.634,55	106.874,83
3.	„Власеница“	4.356.972,72	3.629.764,77	727.207,95
Укупно за ШГ“Бирач“		6.610.062,55	6.067.520,13	542.542,42

**ФИНАНСИЈСКИ РЕЗУЛТАТ
ЗА ПЕРИОД 01.01.2018.-31.12.2018.
ПО УПРАВАМА И ЗАЈЕДНИЧКОМ СЛУЖБОМ**

Р.бр.	Шумска управа	Приход	Расход	Разлика
1.	„Зворник“	836.003,23	890.669,26	-54.666,03
2.	„Шековићи“	1.868.313,65	1.446.972,24	421.341,41
3.	„Власеница“	3.910.858,36	2.402.995,82	1.507.862,54
4.	Заједничке службе	81.059,81	1.665.300,26	-1.582.240,45
Укупно за ШГ“Бирач“		6.696.235,05	6.405937,58	290.297,47

Р.бр.	Шумска управа	Приход	Расход	Разлика
1.	„Зворник“	846.541,00	1.107.158,30	-260.617,30
2.	„Шековићи“	1.891.010,40	1.913.256,31	-22.245,91
3.	„Власеница“	3.958.683,65	3.385.522,97	573.160,68
Укупно за ШГ“Бирач“		6.696.235,05	6.405937,58	290.297,47

10.2. Биланс стања

Табела 11.2.1

Билансне позиције	31.12.2018	31.12.2019
1. Стална имовина	1.261.359	1.675.706
Нематеријална имовина	172.080	642.700
Некретнине, постројења опрема и инвестиционе некретнине	861.382	805.109
Дугорочни финансијски пласмани	227.897	227.897
2. Текућа имовина	1.091.476	1.021.592
Залихе и дати аванси	237.273	308.775
Краткорочна потраживања	743.236	654.728
Готовина и готовински еквиваленти	8.250	6.000
Порез на додату вриједност	72	4.834
Активна временска разграничења	99.645	47.255
ПОСЛОВНА АКТИВА	2.352.834	2.697.298
Ванбилансна актива	253.406.197	255.984.808
УКУПНА АКТИВА	255.759.032	258.139.564
Капитал	6.159.307	5.673.504
Основни капитал	1.046.190	1.046.190
Резерве	5.613	5.613
Ревалоризационе резерве	53.293	53.293
Нераспоређени добитак	264.755	529.866
Губитак до висине капитала	7.529.158	7.308.466
Дугорочна резервисања	145.446	51.388
Дугорочне обавезе	1.632.531	890.307
Дугорочни кредити	1.632.531	890.307
Краткорочне обавезе	6.734.163	7.416.429
Краткорочне финансијске обавезе	959.673	962.694
Обавезе из пословања	1.002.026	954.124
Обавезе за зараде и накнаде зарада	365.814	439.731
Друге обавезе	32.725	25.195
Порез на додату вриједност	40.901	
Обавезе за порез на добитак	25.542	370
Обавезе за оста. порезе, доприносе и др. дацб.	155.807	176.336
Пасивна временска разграничења	4.151.675	4.858.350
ПОСЛОВНА ПАСИВА	2.352.834	2.697.298
Ванбилансна пасива	253.406.197	255.984.808
УКУПНА ПАСИВА	255.759.032	258.139.564

- Нематеријална улагања

Нематеријална улагања	Шумско привредна основа	Шумско привредна основа у припреми	укупно
НАБАВНА ВРИЈЕДНОСТ			
Стање на дан 01.01.2018.	874.640		874640
Расходовање			
Стање на дан 31.12.2018.	874 .640		874.640
Набавка		450.000	450.000
Стање на дан 31.12.2019.	874.640	450.000	1.517.103
ИСПРАВКА ВРИЈЕДНОСТИ			
Стање на дан 01.01.2018.	749.339		749.339
Амортизација	78.256		78.256
Стање на дан 31.12.2018.	827.595		827.595
Амортизација	46.808		46.808
Стање на дан 31.12.2019.	874.403		874.403
Садашња вриједност на дан 31.12.2018.	172.080		172.080
Садашња вриједност на дан 31.12.2019.	192.700	450.000	642.700

Нематеријална улагања се односе на шумскопривредну основу и нормативе средстава рада у износу од 1.517.103KM и исправку у износу 874.403KM. Комплетна шумскопривредна основа за шуме у државној својини се ради на рок од 10 година и годишње амортизује у износу од 10%

- Некретнине, постројења и опрема

Опис	Земљиште	Грађевински објекти	Опрема	Аванси из средстава у припреми	Улагања у туђа средства	Укупно
НАБАВНА ВРИЈЕДНОСТ						
Стање на дан 01.01.2018.	6.569	624.178	502.394	18.878	2.008.043	3.160.062
Набавка						
Расходи / смањења			17.887			17.887
Стање на дан 31.12.2018.	6.569	624.178	484.507	20.515	2.008.043	3.143.812
Набавка				9.909		9.909
Расходи / смањења			63.282			63.282
Стање на дан 31.12.2019.	6.569	624.178	421.225	30.424	2.008.043	3.090.439
ИСПРАВКА ВРИЈЕДНОСТИ						
Стање на дан 01.01.2018.	-	156.717	346.584	2.373	1.745.107	2.250.781
Амортизација	-	8.863	37.215	944	25.459	72.481
Расходовање	-		40.832			40.832
Стање на дан 31.12.2018.	-	165.580	342.967	3.317	1.770.566	2.282.430
Амортизација	-	8863	36.835	1025	19.106	65.829
Расходовање			62.929			62.929
Стање на дан 31.12.2019.	-	174.443	316.873	4.342	1.789.672	2.285.330
Садашња вриједност на дан 31.12.2018.	6.569	458.598	141.540	17.198	237.477	861.382
Садашња вриједност на дан 31.12.2019.	6.569	449.735	104.352	26.082	218.371	805.109

Дугорочни финансијски пласмани се односе на средства којима су вршена плаћања према дирекцији Газдинства за пословни простор који је Дирекција купила 150.617КМ, плаћања према ИРПЦ-у 9.604КМ, плаћање према ЦГК Требиње 2.745КМ, плаћање према ЦСРП Добој 20.626КМ и плаћања за шумарску кућу на Јахорини 44.305КМ.

- Залихе и дати аванси

Залихе и дати аванси	31.12.2018	31.12.2019
Резервни дијелови у складишту	3.973	2.758
Алат, инвентар и ХТЗ опрема у складишту	1.571	4.411
Остали материјал у складишту	10.143	8.173
Недовршена производња	166.696	192.404
Готови производи	54.890	101.029
Укупно залихе и дати аванси	237.273	308.775

Залихе и аванси на дан 31.12.2019. године у износу 308.775KM(на 31.12.2018. године 237.273KM) у највећем дијелу се односе на залихе недовршене производње. Вриједност залиха дрвних сортимената исказана је на основу количине по попису и цијене коштања утврђене на основу јединствене методологије дате од стране Дирекције Предузећа.

- Краткорочна потраживања

Краткорочна потраживања	31.12.2018. г	31.12.2019. г
Купци- повезана правна лица	3.119	4.119
Купци из Републике Српске	681.762	598.130
Купци из Федерације БиХ	15.744	22.895
Сумњива и спорна потраживања	290.341	287.486
Исправка вриједности потраживања од куопаца	290.341	-
Потраживања за камату и дивиденду од др. субјеката	10.416	1.670
Потраживања од запослених	8.170	6.460
Потраживања од државних орагана и организација	22.778	10.961
Потраживања за више плаћен порез на добитак	4.247	10.493
Укупно краткорочна потраживања	743.236	712.817

- Готовина и готовински еквиваленти

Готовина и готовински еквиваленти	31.12.2018. г.	31.12.2019.г.
Пословни рачун- домаћа валута	4.326	44
Остала новчана средства	3.924	5.956
Укупно готовина и готовински еквиваленти	8.250	6.000

Новчана средства се односе на средства на прелазном централном рачуну и средства на редовном рачуну. Газдинство сва средства на крају дана преноси на прелазни централни рачун код Дирекције Јавног предузећа.

- **Капитал**

Капитал	31.12.2018. г.	31.12.2019.г.
Акцијски капитал	1.046.190	1.046.190
Законске резерве	4.678	4.678
Статутарне резерве	935	935
Остале ревалоризационе резерве	53.293	53.293
Губитак ранијих година	7.529.158	7.308.466
Добитак текуће године.	264.755	529.866
Укупно капитал:	6.159.308	5.673.503

Основни капитал Газдинства на дан 31.12.2019. године у износу од 1.046.190KM (на дан 31.12.2018. године 1.046.190KM) потиче из ранијих периода када је Газдинство било самостално правно лице.

- **Дугорочна резервисања**

Дугорочна резервисања	31.12.2018. г.	31.12.2019.г.
Резервисања за трошкове обнављања прир. богатстава	100.448	5.956
Резервисања за накнаде и бенефиције запослених	44.998	45.432
Укупно дугорочна резервисања:	145.446	51.388

- **Дугорочни кредити**

Дугорочни кредити	31.12.2018. г.	31.12.2019.г.
Нова банка а.д. Бања Лука	2.592.204	1.853.001
Текућа доспијећа дугорочних кредита	959.673	962.694
Укупно дугорочна резервисања:	1.632.531	890.307

- Обавезе из пословања

Обавезе из пословања	31.12.2018. г.	31.12.2019.г.
Примљени аванси, депозити и кауције	261.917	190.748
Добављачи повезана правна лица	124.469	76.878
Добављачи из Републике Српске	615.640	686.498
Укупно бавезе из пословања:	1.002.026	954.124

- Обавезе за зараде и накнаде зарада

Обавезе за зараде и накнаде зарада	31.12.2018. г.	31.12.2019.г.
Обавезе за нето зараде и накнаде зарада, осим накнада зарада које се рефундирају	236.935	235.045
Обавезе за доприносе на зараде и накнаде зарада, осим зарада које се рефундирају	124.009	193.431
Обавезе за порезна зараде и накнаде зарада, осим зарада које се рефундирају	4.870	11.255
Обавезе за остала нето лична примања	-	-
Укупно обавезе за зараде и накнаде зарада:	365.814	439.731

Обавезе за нето зараде и накнаде зарада, осим накнада зарада које се рефундирају на дан 31.12.2019. године у износу 235.045 КМ односе се на обрачуната, а неисплаћена примања за мјесец новембар и децембар.

Обавезе за доприносе на зараде и накнаде зарада, осим зарада које се рефундирају на дан 31.12.2019. године у износу од 193.431 КМ односе се на обавезе за доприносе на зараде за новембар и децембар 2019. године.

Обавезе за порезна зараде и накнаде зарада, осим зарада које се рефундирају дан 31.12.2019. године у износу од 11.255КМ односе се на обавезе за доприносе за порез на зараде за децембар 2019. године.

- Обавезе за остале порезе, доприносе и друге даџбине

Обавезе за остале порезе, доприносе и друге даџбине	31.12.2018. г.	31.12.2019.г.
Обавезе за порез, царине и друге даџбине из набавке или на терет трошкова	154.754	175.420
Обавезе за доприносе који терете трошкове	103	-
Обавезе за порезе и доприносе обрачунате на исплате физичким лицима ван радног односа	950	950
Укупно обавезе за остале порезе, доприносе и друге даџбине:	155.807	176.370

Обавезе за порез, царине и друге даџбине на дан 31.12.2019. године у износу од 176.370 КМ највећим дијелом се односе на обавезе за општине у износу од 170.533КМ. Газдинство је на основу члана 89 став 6 Закона о шумама обрачунало накнаде за општине и исте измирује углавном благовремено у законском року, до 5-тог у мјесецу за предходни квартал. Накнада се плаћа у износу од 10% остварене реализације, односно продајом шумских дрвних сотримената по цијенама франко камионски пут.

- Пасивна временска разграничења

Пасивна временска разграничења	31.12.2018. г.	31.12.2019.г.
Обрачунати приходи будућег периода	85.167	40.389
Остала пасивна временска разграничења	4.028.231	4.782.047
Разграничени приходи примљене донације	38.277	35.914
Укупно пасивна временска разграничења:	4.151.675	4.858.350

- Ванбилансна евиденција

Ванбилансна евиденција	31.12.2018. г.	31.12.2019.г.
Улагања у туђа основна средства	885.493	993.313
Земљиште добијено на трајно коришћење	11.803	11.803
Шумско земљиште	30.369.402	30.369.402
Шуме	213.870.604	216.425.537
Шумскоузгојни радови	1.418.003	1.523.352
Остала ванбилансна актива/пасива	5.892	5.893
Остала ванбилансна актива/пасива проста	527.963	817.937
Обавезе за шуме	6.317.036	5.837.570
Укупно ванбилансна евиденција:	253.406.197	255.984.808

ЗАКЉУЧЦИ

1. У 2019. години интензивно је рађено на реализацији Владиног Акционог плана на сузбијању незаконитих активности у Сектору шумарства и дрвне индустрије, у свим сегментима остваривања планских задатака уз јачање људских и материјалних ресурса, као претпоставке задовољавајућих резултата таквих активности. Контролни органи газдинства су самостално и заједно са Републичком управом за инспекцијске послове, Шумарском инспекцијом, Полицијом имали низ активности у реализацији Акционог плана у циљу највећег степена заштите шума од незаконитих активности у њима и нелегалног промета шдс.

2. Извјештај о извршењу производно-финансијског плана за 2019. годину обухвата све сегменте рада и активности нашег Предузећа. Генерално узевши, можемо бити задовољни постигнутим резултатима пословања. Ова констатација се посебно односи на сегменте искоришћавања шума и производњу шумских дрвних сортимената који уједно чини и економску базу за све остале активности у области шумарства. Плански задаци у овом сектору рада су испуњени на задовољавајућем нивоу и остварен је солидан финансијски резултат.

3. Производња ШДС-а као најважнији, најскупљи и најзахтјевнији дио наше дјелатности са економског и организационог становишта, у све три фазе је извршена на задовољавајућем нивоу (прва фаза 77 %, друга фаза 75 % и трећа фаза 76 %), имајући у виду све тешкоће детерминисане бројним факторима везаним за услове и врсту производње ове специфичне гране дјелатности. Са мањим обимом производње и реализације (посматрано у натуралним јединицима m^3) остварен је већи укупан приход за 14 % у односу на претходну годину из разлога боље квалитативне структуре продатих ШДС-а, а самим тим и већим просјечним цијенама продатих ШДС-а. Максимализација профита подразумијева уз максимално повећање свих врста прихода и смањење укупних расхода и свих врста трошкова по мјестима и носиоцима, те њихово свођење на најмањи могући ниво. Минимизација трошкова, као један од чинилаца повећања профита није једнако примјенив у свим организационим дијеловима газдинства, због доста неуједначених услова привређивања. Ограничене су могућности рационализације и минимизирања трошкова, када се ради о издвајањима по основу Закона. Тако у категорији нематеријалних трошкова највећу појединачну ставку чине издвајања у складу са чланом 44. Закона о шумама, односно 10 % финансијских средстава од вриједности продатих шдс, утврђене по цијенама у шуми на пању у Цјеновнику Јавног предузећа, за развој општина са којих потичу продати сортименти. Та средства чине 9 % укупних пословних расхода, односно 574.042 КМ, што је износ већи од остварене бруто добити. Нови Закон о шумама је по овом основу повећао обавезу Предузећа утврђујући основицу за обрачун реализације од ШДС по цијенама оствареним f_{co} утоварено на камион, што ће неоспорно довести, уз све остале проблеме који прате ову грану привређивања, до даљег заоштравања услова пословања са становишта резултата и ликвидности Предузећа.

4. Обезбјеђен је раст имовине Предузећа кроз инвестициона улагања (реконструкција шумских камионских путева, израда ШПО, информациони систем, и остала основна средства), и то из више извора: амортизације основних средстава, дугорочних резервисања за репродукцију шума, средстава за проширену репродукцију шума и остварене добити.

5. Исто тако, значајна су улагања у шуме и шумски фонд који се не води у билансној позицији Предузећа, у облику шумско-узгојних радова на подизању, одржавању и њези постојећих шумских култура, те пошумљавању голети и потребним радовима у високим деградираним и изданачким шумама и другим радовима. Повећање шумског фонда који по Закону не чини имовину Предузећа само по основу улагања у шумскоузгојне радове износи 105350,28КМ, што је више од оствареног за 2018 годину за 16 %.

6. Газдинставо је због лошег финансијског стања насталог у предходним годинама по налогу Управе Предузећа сачинило властите програме производно-финансијске консолидације уз пуни надзор и помоћ стручних кадрова из Дирекције Предузећа.

ВД. Д И Р Е К Т О Р

Тања Николић, дипл.инж.шум.